

УДК 334.012

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Студ. А.О. Глущенко, гр. БМОск-1-17

Науковий керівник ст.викл. Н.М. Кирилко

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою тез є вивчення особливостей та проблем управління персоналом у сфері малого підприємництва. Завданнями тез є аналіз чинників, що впливають на рівень результативності управління персоналом, обґрунтування особливості здійснення кожного етапу процесу управління персоналом в малих підприємствах, визначення особливостей та проблем управління персоналом на малому підприємстві.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є система управління персоналом малого підприємництва. Предметом дослідження є особливості та проблеми управління персоналом малого підприємництва.

Методи та засоби дослідження. Для вирішення поставлених завдань дослідження необхідно вивчити та проаналізувати теоретичну базу менеджменту малого бізнесу. Різні аспекти теорії, методології та практики управління персоналом з урахуванням тенденцій розвитку ринкової економіки висвітлено в працях Балабанової Л.В.[1], Гавкалової Н.Л.[2], Крушеницької О.В.[3]. Однак, незважаючи на значну кількість наукових праць з управління персоналом, внаслідок складності й багатоаспектності цієї проблематики, деякі питання щодо специфіки ефективного управління персоналом в малому бізнесі досі залишаються не вирішеними.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Визначено, що управління персоналом відіграє важливу роль, оскільки від професійного обраного підходу залежить ефективне управління організацією в цілому. У структурі господарювання малі та середні підприємства є найбільш гнучкими і динамічними елементами і мають високий потенціал для поліпшення стану економіки в цілому. Умовою становлення ринкових відносин є розвиток підприємства, саме тому виникає нагальна потреба у забезпеченні ефективного управління використанням трудового потенціалу, оскільки це відіграє ключову роль у забезпеченні їх ефективної виробничої діяльності.

Результат дослідження. Незважаючи на досить тривалий час теоретичного розв'язання науковцями світу проблеми досягнення ефективності управління персоналом, це все ще залишається досить актуальною для малого підприємництва.

Розвиток малого підприємництва тісно пов'язаний з перспективою розвитку економіки в цілому, оскільки створення державою сприятливих умов для його функціонування сприятиме трансформації малих підприємств, у середні, а згодом- у повноцінні великі підприємства, які формуватимуть конкурентоспроможність вітчизняного виробника на внутрішніх та зовнішніх ринках..

Однак уряд формує виключно законодавчу основу існування малого підприємства, а соціально економічна ефективність функціонування самої організації залежить від досягнутої взаємодії керівництва підприємства з персоналом. Адже згуртованість, єдність, взаєморозуміння, ступінь лояльності та довіри персоналу до керівництва та організації в цілому є ключовим фактором успіху діяльності підприємства.

За даними держкомстату, у 2016 році в Україні із загальної кількості суб'єктів господарювання 15,6% (291154 одиниць) склали малі підприємства, обсяг реалізованої продукції яких становив 2668695,7 млн.грн., або 39,6% від загального обсягу продукції.

При цьому чисельність зайнятих працівників на малих підприємствах становила 1591,7 тис. осіб, або майже 19,6% від усієї чисельності зайнятих осіб[4].

На відміну від великих підприємств малі через обмеженість фінансових та інших ресурсів, як правило, не мають повноцінних служб управління персоналом і не проводять масштабну кадрову політику. На малих підприємствах питання функцій управління персоналом покладаються на керівника підприємства, який і забезпечує планування роботи с персоналом, організацію роботи персоналу, мотивацію результатів праці та поведінки, а також контроль виконаної роботи.

Системно можливості мобілізації фінансових ресурсів підприємства досліджено в роботі [5].

Слід зазначити, до особливостей здійснення кожного етапу управління персоналом на малих підприємствах належать:

1. Рекомендації працівників підприємства - при пошуку та відборі кандидатури основою при відборі кандидату на певну посаду частіше всього виступають.

2. Нетривалий термін адаптації через невелику чисельність персоналу та відділів на підприємстві, з діяльністю яких необхідно ознайомитись.

3. Необхідність проведення обов'язкової процедури оцінки та атестації працівників.

4. Навчання і розвиток персоналу зазвичай проводиться під час роботи більш досвідченим робітником.

5. Основою мотивації праці є дотримання морально-психологічного клімату у колективі.

Висновки. Отже, створення ефективної системи управління персоналом малого підприємства має базуватися на власному досвіді керівника щодо різних аспектів управління працівниками, передовій практиці вітчизняних і зарубіжних організацій та науково обґрунтованих принципах ефективного управління. Усвідомлення цінності людських ресурсів для малого підприємства і використання відповідних інструментів може привести до підвищення продуктивності праці без надмірних затрат ресурсів. Успішно проведене вдосконалення системи управління персоналом дасть змогу зміцнити загальний стан підприємства, сприятиме випуску якісної продукції.

Ключові слова: управління персоналом, мале підприємство, нетривалий термін адаптації, мотивація праці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Балабанова Л.В. Управління персоналом / Л.В. Балабанова, О.В. Сардак. – Донецьк: ДонДУЕТ, 2006.

2. Гавкалова Н.Л. Соціально-економічний механізм ефективності менеджменту персоналу: методологія та концепція формування. Наукове видання / Н.Л. Гавкалова. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2008.

3. Крушеницька О.В. Управління персоналом / О.В. Крушеницька, Д.П. Мельничук. – К.: Кондор, 2006.

4. Показники структурної статистики по суб'єктах господарювання з розподілом за їх розмірами / Офіційний сайт Державного комітету статистики.- Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

5. Касич А.О. Теоретичні і методичні основи аналізу внутрішніх джерел фінансування інвестиційної діяльності / Касич А.О. // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 3(117). – С. 243–250.